

DEEL 2 Zo ontstond het Romeinse rijk

De Grieken waren op alle vlakken verder ontwikkeld dan andere volkeren. De Romeinen bewonderden de Grieken hierom. Het zal je dan zeker niet verbazen dat de Romeinen Griekenland veroverden.

Lees de tekst bij bron 4 op p. 26. Bekijk ook aandachtig de kaart.

Bron 4

Zo ontstond het Romeinse Rijk

In de 5e eeuw voor Christus is Griekenland een wereldrijk in volle bloei. Rome is dan nog een vrij rustige herdersplaats. Maar twee eeuwen later hadden de Romeinen al heel Italië veroverd. Daarna veroverden ze Spanje, Griekenland, Noord-Afrika, Gallië en delen van het Midden-Oosten. Die nieuwe bezittingen leverden de Romeinen nieuwe landbouwgronden op. Bovendien inden ze er belastingen en maakten ze er krijgsgevangenen. Die gevangenen moesten als slaven voor de Romeinen werken. Rond het jaar 120 na Christus had het Romeinse Rijk zijn grootste omvang bereikt.

Gallië komt van de Latijnse benaming Gallia. Met Gallië wordt het westelijke deel van Europa bedoeld. Het bestond uit Frankrijk, België, het westen van Zwitserland en delen van Nederland en Duitsland ten westen van de Rijn.

het Romeinse leger

slaven

Bekijk het filmpje over het Romeinse Rijk

<https://schooltv.nl/video/het-romeinse-rijk-groot-machtig-en-rijk/#q=Romeinse%20rijk>

Los nr.7 op p.26-27 in je WS op.

7 Bekijk en lees bron 4. Beantwoord daarna de vragen.

a. Kleur in de tijdsbalk de periode van 500 v.Chr. tot het jaar 120. (lichtbruin)

b. Waar of niet waar? Kruis het aan.

	Waar	Niet waar
De Donau vormt voor een deel de grens van het Romeinse Rijk.	X	
De Romeinen hadden heel Afrika veroverd.		X
Wat nu België is, hoorde bij het Romeinse Rijk.	X	
De Romeinen zijn nooit op de Britse Eilanden geweest.		X
Op de Middellandse Zee waren de Romeinen heer en meester.	X	

c. Welke drie voordelen had het voor de Romeinen om nieuwe gebieden te veroveren? Vul in.

1. Die nieuwe bezittingen leverden de Romeinen ...
 2. Bovendien inden ze ...
 3. Ze maakten er ...
- Die gevangenen moesten als ...

Het dagelijks leven in de Romeinse stad

Bekijk het volgende filmpje

<https://schooltv.nl/video/romeinse-badhuizen-met-zn-allen-badderen/#q=Romeinse%20badhuizen%20met%20zn%20allen%20badderen>

Lees de tekst bij bron 5 en bekijk de afbeeldingen

Bron 5

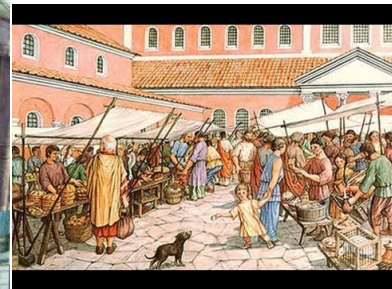
Het dagelijks leven in de stad

Rome was een drukke stad. Het Forum was het centrum van de stad. Daar waren de tempels voor de belangrijkste goden en de regeringsgebouwen. Er werd markt gehouden en veel mensen kwamen naar het Forum om nieuwtjes uit te wisselen. In de straten eromheen waren talloze winkeltjes en wijnbars. Ook een badhuis was meestal dichtbij. Daar ging je heen om je te wassen, te sporten of in de sauna te gaan. Ook kon je er een massage krijgen of je lekker ontspannen met vrienden. Iedereen ging naar het badhuis, want alleen in de huizen van heel rijke mensen was stromend water. Wie naar de wc moest, ging naar de dichtstbijzijnde latrine. De Romeinen deden hun behoefte gewoon samen!

Romeins forum
met tempels en
regeringsgebouwen

markt

Romeinse
goden

Minerva

Neptunus

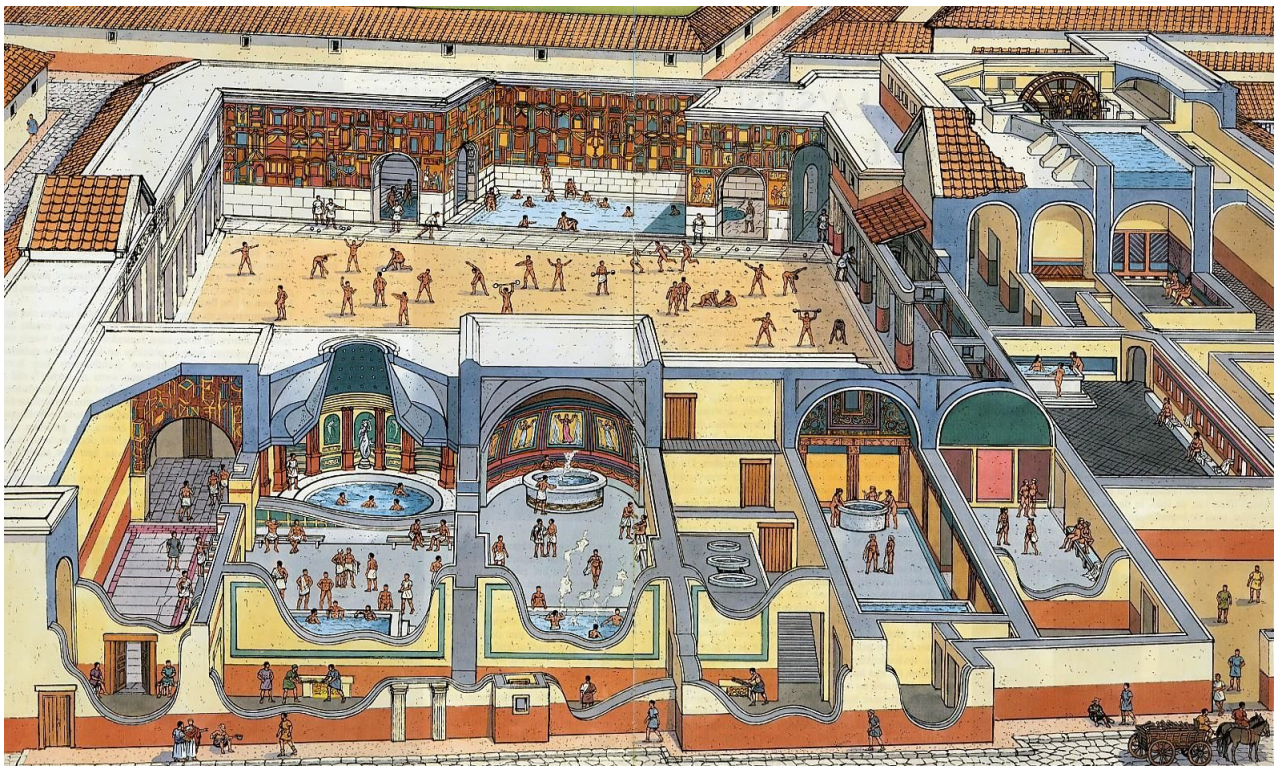
Diana

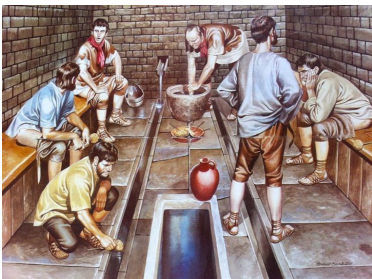
Apollo

Romeinse tempel

Romeins badhuis of thermen

openbare toiletten of latrines

badhuis of thermen

Los nr.8 en nr.9 op in je WS.

8 Bekijk bron 5. Schrijf onder de afbeeldingen een passend onderschrift.

Wie naar de wc moest

De Romeinen deden

Je ging naar het badhuis om ...

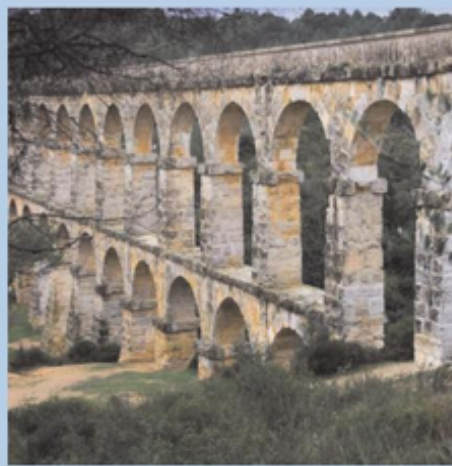
9 Zet op de tekening van het badhuis een cirkel om de plek waar de Romeinen aan het sporten zijn.

Lees de tekst bij bron 6 en bekijk de afbeelding

Bron 6

Waar kwam al dat water vandaan?

Voor de vele badhuizen en latrines in de stad, was water nodig. De Romeinen bedachten een slim systeem om stromend water in de steden te krijgen: ze legden leidingen aan vanuit de bergen naar de stad. In de bergen beginnen immers veel rivieren. Op plaatsen waar zo'n waterleiding bij een dal uitkwam, legden ze een aquaduct aan. Het water stroomde zo langzaam verder, maar nu over een soort brug. In de stad stroomde het water door smallere buizen naar de badhuizen, latrines en fonteinen. Want wie thuis water nodig had, haalde het bij een fontein in de stad.

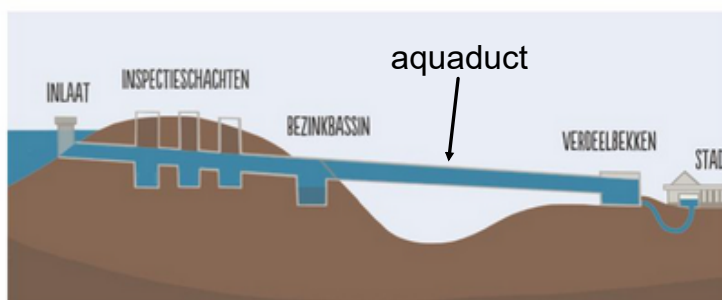

een aquaduct

Voer de opdracht van nr.10 uit in je WS op p.28.

10 Bekijk bron 6.
Teken het
aquaduct over
het dal.

waterleiding vanuit
de bergen naar de stad

Le 'Pont du Gard', een aquaduct
in Frankrijk uit de Romeinse tijd

Bekijk het volgende filmpje

[https://schooltv.nl/video/water-in-het-oude-rome-geen-stromend-water-en-wc/
#q=water%20in%20het%20oude%20Rome](https://schooltv.nl/video/water-in-het-oude-rome-geen-stromend-water-en-wc/#q=water%20in%20het%20oude%20Rome)

Het ontstaan van het Romeinse keizerrijk

Het Romeinse rijk was in het begin een **koninkrijk**. Daarna werd het een **republiek** en uiteindelijk een **keizerrijk**.

Wat is het verschil tussen deze?

Een **koninkrijk** is een rijk waar een **koning** het staatshoofd is.

Een koning wordt niet gekozen door het volk.

Het koningschap is erfelijk.

Bij een **republiek** is het staatshoofd een **president**.

Een president wordt gekozen door het volk.

Een **keizerrijk** is een rijk met aan het hoofd een **keizer**.

Een keizer is de hoogste adellijke titel die er bestaat.

Een keizer regeert vrijwel altijd over een groter gebied dan een koning.

De eerste keizers waren die van de Romeinen.

Er zijn momenteel niet veel keizers meer.

Lees de tekst bij bron 7.

Bron 7

Het bestuur van het Romeinse Rijk

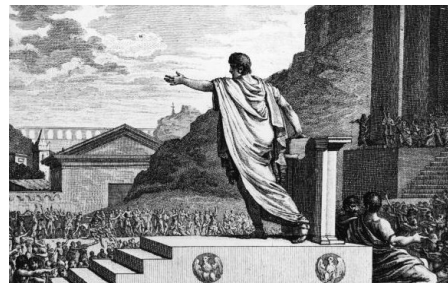
Vanaf het allereerste begin werd het Romeinse Rijk bestuurd door ruim 300 mannen uit oude rijke Romeinse families. Zij vormden de senaat en namen de belangrijkste besluiten, maar elk besluit moest nog wel worden goedgekeurd door een volksvergadering. Toen er in de 1ste eeuw v.Chr. regelmatig burgeroorlogen voorkwamen in het rijk, maakte Julius Caesar daar een eind aan.

↓
een oorlog waar burgers van hetzelfde rijk tegen elkaar strijden

Julius Caesar was de bekendste Romeinse generaal in zijn tijd. Met een goed getraind beroepsleger veroverde hij bijna heel Europa en werd erg machtig. Om rust in het rijk te krijgen trok hij naar Rome en riep zichzelf uit tot dictator: alleenheerser. De senaat was hier fel tegen en een groep senatoren vermoordden hem in het jaar 44 v.Chr. Opnieuw brak er oproer uit, maar het lukte Octavianus om de eerste keizer van het Romeinse Rijk te worden. Hij werd Augustus genoemd en vanaf dan brak er een tijd van 200 jaar vrede aan, de Pax Romana.

de senaat: een groep rijke oudere mannen
die een belangrijke rol speelden bij het bestuur

de volksvergadering

Julius Caesar, dictator

Octavianus, ook keizer Augustus genoemd

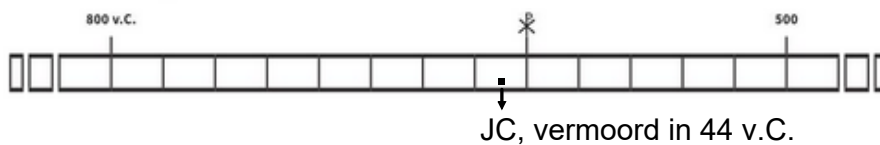

de moord op Julius Caesar

Los opdrachten nr.11 en nr.12 in je WS op p.29 op.

11 Bekijk bron 7 en los de vragen op.

a. Zet op **de tijdbalk bij oefening 7** een stip bij het jaar waarin Julius Caesar werd vermoord. Zet de letters JC erbij.

b. Welke gelijkenis zie je tussen het bestuur van de Griekse stadstaten en het Romeinse Rijk?

Het zijn steeds alleen mannen die de staat besturen.

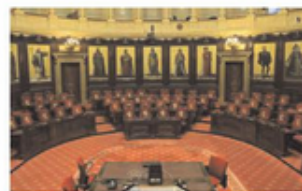
12 Waarmee **uit de les** kun je de volgende afbeeldingen vergelijken? Schrijf het eronder.

De Agora en het Forum

Het Colosseum

De senaat

De tempels voor de goden

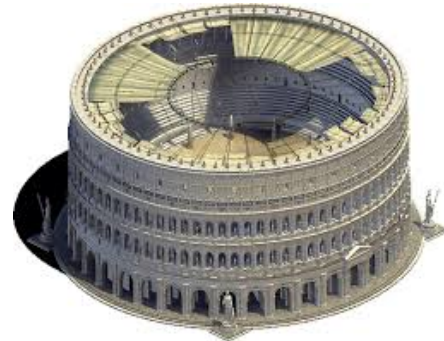
De reiskaart van de Romeinen

Het openbaar toilet / latrine

Het Colosseum in Rome zoals het er nu uitziet

Het Colosseum zoals het er vroeger uitzag

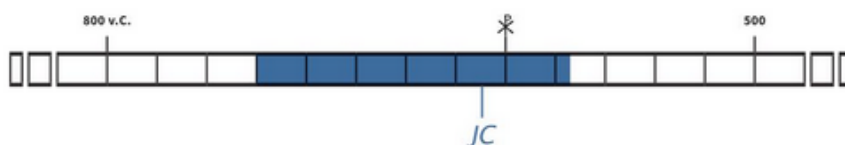
Het Colosseum was een amfitheater waar onder andere gladiatorengevechten gehouden werden.

p.26

CORRECTIE**Bron 4****Zo ontstond het Romeinse Rijk**

In de 5e eeuw voor Christus is Griekenland een wereldrijk in volle bloei. Rome is dan nog een vrij rustige herdersplaats. Maar twee eeuwen later hadden de Romeinen al heel Italië veroverd. Daarna veroverden ze Spanje, Griekenland, Noord-Afrika, Gallië en delen van het Midden-Oosten. Die nieuwe bezittingen leverden de Romeinen nieuwe landbouwgronden op. Bovendien inden ze er belastingen en maakten ze er krijgsgevangenen. Die gevangenen moesten als slaven voor de Romeinen werken. Rond het jaar 120 na Christus had het Romeinse Rijk zijn grootste omvang bereikt.

7**Bekijk en lees bron 4. Beantwoord daarna de vragen.****a.** Kleur in de tijdsbalk de periode van 500 v.Chr. tot het jaar 120.

p.27 b. Waar of niet waar? Kruis het aan.

	Waar	Niet waar
De Donau vormt voor een deel de grens van het Romeinse Rijk.	X	
De Romeinen hadden heel Afrika veroverd.		X
Wat nu België is, hoorde bij het Romeinse Rijk.	X	
De Romeinen zijn nooit op de Britse Eilanden geweest.		X
Op de Middellandse Zee waren de Romeinen heer en meester.	X	

c. Welke drie voordelen had het voor de Romeinen om nieuwe gebieden te veroveren? Vul in.

1. Die nieuwe bezittingen leverden de Romeinen nieuwe landbouwgronden.
2. Bovendien inden ze er belastingen.
3. Ze maakten er krijgsgevangenen. Die gevangenen moesten als slaven voor de Romeinen werken.

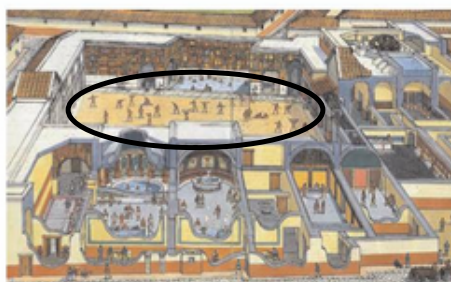
Bron 5

Het dagelijks leven in de stad

Rome was een drukke stad. Het Forum was het centrum van de stad. Daar waren de tempels voor de belangrijkste goden en de regeringsgebouwen. Er werd markt gehouden en veel mensen kwamen naar het Forum om nieuwtjes uit te wisselen. In de straten eromheen waren talloze winkeltjes en wijnbars. Ook een badhuis was meestal dichtbij. Daar ging je heen om je te wassen, te sporten of in de sauna te gaan. Ook kon je er een massage krijgen of je lekker ontspannen met vrienden. Iedereen ging naar het badhuis, want alleen in de huizen van heel rijke mensen was stromend water. Wie naar de wc moest, ging naar de dichtstbijzijnde latrine. De Romeinen deden hun behoefte gewoon samen!

Wie naar de wc moest, ging naar de latrine. De Romeinen deden hun behoefte gewoon samen.

Je ging naar het badhuis om je te wassen, om te sporten, om in de sauna te gaan, om een massage krijgen, om je te ontspannen met vrienden.

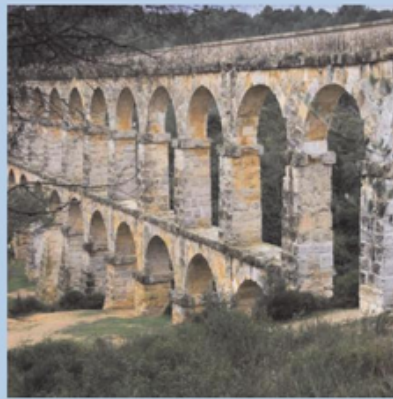
p.28

- 8 Bekijk bron 5. Schrijf onder de afbeeldingen een passend onderschrift.
- 9 Zet op de tekening van het badhuis een cirkel om de plek waar de Romeinen aan het sporten zijn.

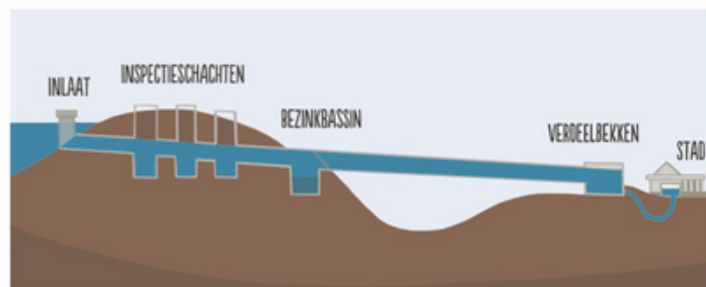
Bron 6

Waar kwam al dat water vandaan?

Voor de vele badhuizen en latrines in de stad, was water nodig. De Romeinen bedachten een slim systeem om stromend water in de steden te krijgen: ze legden leidingen aan vanuit de bergen naar de stad. In de bergen beginnen immers veel rivieren. Op plaatsen waar zo'n waterleiding bij een dal uitkwam, legden ze een aquaduct aan. Het water stroomde zo langzaam verder, maar nu over een soort brug. In de stad stroomde het water door smallere buizen naar de badhuizen, latrines en fonteinen. Want wie thuis water nodig had, haalde het bij een fontein in de stad.

- 10 Bekijk bron 6. Teken het aquaduct over het dal.

Bron 7

Het bestuur van het Romeinse Rijk

Vanaf het allereerste begin werd het Romeinse Rijk bestuurd door ruim 300 mannen uit oude rijke Romeinse families. Zij vormden de senaat en namen de belangrijkste besluiten, maar elk besluit moest nog wel worden goedgekeurd door een volksvergadering. Toen er in de 1ste eeuw v.Chr. regelmatig burgeroorlogen voorkwamen in het rijk, maakte Julius Caesar daar een eind aan.

Julius Caesar was de bekendste Romeinse generaal in zijn tijd. Met een goed getraind beroepsleger veroverde hij bijna heel Europa en werd erg machtig. Om rust in het rijk te krijgen trok hij naar Rome en riep zichzelf uit tot dictator: alleenheerser. De senaat was hier fel tegen en een groep senatoren vermoordden hem in het jaar 44 v.Chr. Opnieuw brak er

p.29

oproer uit, maar het lukte Octavianus om de eerste keizer van het Romeinse Rijk te worden. Hij werd Augustus genoemd en vanaf dan brak er een tijd van 200 jaar vrede aan, de Pax Romana.

11 Bekijk bron 7 en los de vragen op.

a. Zet op de tijdbalk bij oefening 7 een stip bij het jaar waarin Julius Caesar werd vermoord. Zet de letters JC erbij.

b. Welke gelijkenis zie je tussen het bestuur van de Griekse stadstaten en het Romeinse Rijk?

Bijvoorbeeld: In beide gevallen zijn het alleen mannen die de staat besturen.

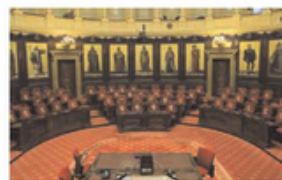
12 Waarmee uit de les kun je de volgende afbeeldingen vergelijken? Schrijf het eronder.

De Agora en het Forum

Het Colosseum

De senaat

De tempels voor de goden

De reiskaart van de Romeinen

Het openbaar toilet / latrine

Opdracht Bingel

Maak de taak op Bingel: "Het leven van de Grieken en de Romeinen/de oudheid beschrijven".

3988963-hand-paintedzeusui-zeus-game-ui-png-and-psd-file-for-free-zeus-png-650_651_preview.w
6c9e992896c7dcdb294cb19db722d17.webp
latest.webp